

Cantec de Nichita Stanescu

Incadrarea in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Poezia aceasta, publicata in volumul O viziune a sentimentelor (1964) este un elogiu adus iubirii, ca "intamplare a fiintei", ca stare de gratie.

"Sentimentele pot fi interpretate ca forme vagi ale ideii sferice" spune poetul, exprimandu-si astfel nostalgia absolutului, al atingerii acestuia prin iubire. La Nichita, ca si in poezia lui Eminescu, iubirea este elementul primordial, cel care pune lumea in miscare. Tocmai de aceea "Cel mai putin putem poseda sentimentele" (Nichita Stanescu), pentru ca noi apartinem structural lor.

-Tema si semnificatia titlului. Influenta.-

Multe din poeziile lui Nichita Stanescu poarta titlul Cantec, subliniind lirismul pur spre care tinde creatia sa. Descoperirea existentei ca fiinta se face prin iubire. Aceasta genereaza o stare de beatitudine, de vraja, de fericire in care totul se contopeste intr-o imbratisare "mereu dureroasa, minunata mereu". Muzica ei este muzica sferelor.

-Elemente de structura si compozitie.-

Prima strofa sugereaza trairea unei stari contradictorii, in acelasi timp dureroasa si minunata, care genereaza sentimentul desprinderii fiintei din propria existenta.

Starea aceasta se cere comunicata dar nu oricum, ci intr-o atmosfera ritualica nascuta de magia cuvintului - "Sa stam de vorba, sa vorbim, sa spunem cuvinte / lungi, sticloase". Este o tentativa de depasire a acestei stari prin transferarea ei din planul intuitiv al afectivului, in planul conceptual al vorbirii. Doar el, cuvantul, are puterea sa nasca o lume in care indragostitii sa devina unul, sa refaca unitatea primordiala.

Cuvintele iau forma unor dalti care "despart fluviul rece in delta fierbinte", / "ziua de noapte, bazaltul de bazalt", realizand o armonie a contrariilor. Cuvantul devine liantul ce prinde partile intr-un intreg.

In strofa a treia, starea de beatitudine a iubirii naste dorul de absolut al poetului: "Du-ma, fericire, in sus, si izbeste-mi / tampla de stele". Starea aceasta trebuie sa devina "coloana sau altceva" care sa uneasca cele. doua lumi: "una foarte de jos, intoarsa spre pamant / una foarte de sus, aproape rupta".

Ultima strofa exprima o stare de extaz, de implinire a unor indragostiti, si ei diferiti - "doua culori ce nu s-au vazut niciodata," - desi existenta lor sta sub acelasi semn al miraculosului "a fi". Imaginile metaforice "doua cantece", "doua culori" se situeaza si ele in acelasi plan al nonfigurativului pentru

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

ca identificarea lor se face cu starea sublimului fior trait de cei doi indragostiti si nu cu materialitatea fiintei lor.

Versul final - "a minunii ca esti, a-ntamplarii ca sunt" - exprima bucuria de a fi descoperit sufletului sau perechea, si prin ea sa aiba revelatia sinelui.

Miracolul existentei devine la Nichita o stare de sub a carei vraja va iesi cand el se va fi nascut pe sine, adica in Dreptul la timp si in II Elegii.

-Limbajul poetic.-

Ambiguitatea textului poetic este sporita de polisemia unor cuvinte. "intamplarea" are, pe langa semnificatia de eveniment, si conotatia de hazard pe care poetul o va valorifica in finalul textului ("a-ntamplarii ca sunt"). In acelasi timp, acelasi cuvint - intamplare - are si valoare verbala (fiind o forma de infinitiv lung) sugerand un fenomen de intrupare, de refacere a fiintei dupa un alt model. Iubirea este perceputa ca "infrigurata, neasemuita lupta", implicand o semnificatie distinctiva. Ea tinde sa distruga materialitatea fiintei: "e mai puternica decat mine, decat oasele mele / pe care mi le scrasnesti intr-o imbratisare / mereu dureroasa, minunata mereu".

Un alt procedeu care contribuie la ambiguitatea sensurilor poemului este enjambamentul (lipsa coincidentei intre unitatea prozodica si cea sintactica).

Primul vers al celei de-a doua strofe - "Sa stam de vorba, sa vorbim, sa spunem cuvinte" - pare a avea un sens derizoriu la o prima lectura. Nu un astfel de sens are, ci exprima ideea de apropiere prin cuvinte, astfel incat, sa se elibereze de sentimentul distrugerii alcatuirii fiintei, pe care-l traiesc. Urmatorul vers este rezultatul unui aceluiasi procedeu. Cuvintele distrug unitatea fiintei, dar o realcatuiesc asemenea unor "dalti ce despart / fluviul rece in delta fierbinte".

Epitetul "fierbinte" asociat "deltei" stabileste un raport intre realcatuirea fluviului in delta si cea a fiintei indragostite. Sensul acesta este intarit si de ceilalti termeni ai enumerarii.

Ideea unei realcatuiri continue, a unei permanente prefaceri a fiintei umane prin iubire si prin cuvinte este tema acestei poezii.

Nichita va exprima in primele sale doua volume de poezii - Sensul iubirii si O viziune a sentimentelor - ca prima revelatie a existentei este iubirea